

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคตาม
มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.๒๕๒๒ จะตั้งโดย
ใช้ชื่อตำแหน่งแทนชื่อบุคคลได้หรือไม่ (กรณีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิจาก พล.ต.อ.ณรงค์ มหานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) ได้มีบันทึกถึง
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๙ ความว่า ด้วยรัฐมนตรีประจำ
สำนักนายกรัฐมนตรี (นายอานวย สุวรรณศิริ) ในฐานะที่ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ
นายกรัฐมนตรี ให้ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ได้เสนอขออนุมัติ
เปลี่ยนแปลงกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามความในมาตรา ๙^๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ.๒๕๒๒ จาก พลตำรวจเอก ณรงค์ มหานนท์ เป็นอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน ซึ่ง ฯพณฯ
นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติตามที่เสนอและได้แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๙

อย่างไรก็ตามคณะรัฐมนตรีได้มีข้อสังเกตว่า การที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการมักจะแบ่ง
กรรมการเป็น ๒ ประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ในกรณี
ดังกล่าวข้างต้น จึงยังมีข้อสงสัยว่าการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ชื่อตำแหน่งนั้นจะ
กระทำได้ตามกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณา
ปัญหาดังกล่าวประกอบกับรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการ
นายกรัฐมนตรี) แล้ว มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.
๒๕๒๒ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประกอบด้วยกรรมการสองประเภทคือ กรรมการโดย
ตำแหน่งซึ่งกฎหมายได้ระบุตำแหน่งไว้โดยตรงไม่ต้องมีการแต่งตั้งอีกกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง
คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิที่จะต้องมีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกชั้น
หนึ่ง โดยพิจารณาเลือกสรรจากบุคคลผู้มีคุณวุฒิเหมาะสมที่จะทำหน้าที่กรรมการใน
คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยระบุชื่อบุคคลไว้เป็นราย ๆ ไป ฉะนั้น การที่จะแต่งตั้ง

^๑ มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค”
ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และ
ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ
คุ้มครองผู้บริโภคเป็นกรรมการและเลขานุการ

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ชื่อตำแหน่งจึงไม่ตรงกับความมุ่งหมายของกฎหมาย เพราะการแต่งตั้งบุคคลใดเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องพิจารณาถึงวุฒิของบุคคลนั้นเป็นการเฉพาะตัว ไม่ใช่พิจารณาถึงตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ นอกจากนี้ ถ้าจะพิจารณาถึงเหตุต่าง ๆ ที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๒^๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ เช่น เมื่อตาย เมื่อเป็นบุคคลล้มละลายหรือเมื่อเป็นคนไร้ความสามารถแล้ว จะเห็นได้ว่าเหตุต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นได้แต่เฉพาะแก่บุคคลเท่านั้น ไม่อาจเกิดขึ้นแก่ตำแหน่งได้ ฉะนั้น จึงเห็นว่าการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นจะต้องแต่งตั้งโดยระบุชื่อบุคคลไม่อาจแต่งตั้งโดยระบุชื่อตำแหน่งได้

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๓๐

^๖มาตรา ๑๒ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว